

ਹੁਣ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਨਿਆਂ ਦਾ ਧੋਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਦੇਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਕਿ 50% ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਰਥਾਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ।

(29) ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਵੀ. ਸੂਰੀ

ਐੱਮ. ਜੈਪਾਲ ਅਤੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ.

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ—ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਸੀਆਰਏ ਨੰਬਰ ਡੀ - 861- 2009 ਦਾ ਡੀ.ਬੀ

20 ਮਈ 2013

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ 45) - ਐਸ. 302, 34 - ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾੜ ਲਿਆ - ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੇ.ਐਮ.ਆਈ.ਸੀ., ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ - ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਚਨਚੇਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਜੇਐਮਆਈਸੀ ਨੇ ਕੋਈ ਨਿਰੀਖਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਥਰਡ ਡਿਗਰੀ ਬਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਸੀ। ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਿਓ - JMIC ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇੱਕ ਮੰਗ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਚੇਤੰਨ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਵਿੱਚ

ਜੇਕਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਚੇਤ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਆਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਚੇਤੰਨ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਆਨਕਰਤਾ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਫਿੱਟ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਪੈਰਾ 12 ਅਤੇ 13)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਰਹੂਮ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜ ਲਿਆ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਉੱਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਛਿੜਕਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ 'ਤੇ ਛਿੜਕਿਆ ਪੈਟਰੋਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਫੈਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਅੱਗ ਬਾਲੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸੋਟੀ ਸੁੱਟੀ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਚਿਸ ਦੀ ਸੋਟੀ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਾਚਿਸ ਦੀ ਸੋਟੀ ਬਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਡਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਇਆ ਪੀੜਤ ਆਪਣੀ ਕਮਾਨ ਵਿਚ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ। ਇਕ ਔਰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਇਕ ਪੁਰਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਤਕ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜੀ ਰੱਖਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੱਗ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(ਪਰਾ 15)

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਿਨੋਦ ਕੇ. ਕਟਾਰੀਆ,

ਬੀ ਐਸ ਭੱਲਾ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ।

ਐੱਮ. ਜੈਪਾਲ, ਜੇ.

(1) ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 10,000/- ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ।

(2) ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

(3) ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨੇੜਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। 2.7.2006 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4.00 ਤੋਂ 5.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਦੇਖਿਆ। ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਫੜ ਲਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਛਿੜਕ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਫੜ ਕੇ ਫੜ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੱਗ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੈ ਲਿਆ। ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੈਂਕੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਜਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਆਟਾ ਛਿੜਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਤ 8/9.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

(4) PW3 ਸ਼੍ਰੀ ਸਤ ਪਾਲ, ਵਿਦਿਆਲੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੇ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕੇ 3.7.2006 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਸਮੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸੜੇ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ ਮਾਚਿਸ ਦੀ ਡੱਬੀ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

(5) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੱਖ ਲਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਤੰਗ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ।

(6) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ DW1 ਤੋਂ DW4 ਤੱਕ ਘਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਸਤ ਪਾਲ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

(7) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ

ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਭਰਾ ਜਿਸ ਦੀ PW1 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਰਨ ਵਾਲੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਮੈਡੀਕਲ ਦਾਖਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ ਕਿ DW1 ਤੋਂ DW4 ਤੱਕ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇਹ ਆਤਮਦਾਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਖਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਸੰਸਕਰਣ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਹੈ।

(8) ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਿਅਕ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ।

(9) PW3 ਸ੍ਰੀ ਸਤ ਪਾਲ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੇ 3.7.2006 ਨੂੰ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ Ex.P6 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ Ex.P6 ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦੌਰਾਨ ਫਿੱਟ ਰਿਹਾ। ਮਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੁਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਦਿਮਾਗੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਕਿ ਇਹ ਥਰਡ ਡਿਗਰੀ ਬਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦੀ ਭਾਰੀ ਖੁਰਾਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਥਰਡ ਡਿਗਰੀ ਬਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਫਿੱਟ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(10) ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰੀਖਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਫਿੱਟ ਸੀ। ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਫਿੱਟ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

(11) ਇਹ ਇੱਕ ਤਿੱਖਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕ ਮਰਨ ਵਾਲੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ

ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਪਰਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਐਲਾਨਨਾਮਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(12) ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗ 'ਤੇ, ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਚੇਤਨ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। . ਜੇਕਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਚੇਤ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਆਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਚੇਤਨ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਮਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ।

(13) ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਆਨਕਰਤਾ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਫਿੱਟ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗੀ।

(14) ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਸਨ।

(15) ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਵਿਚ ਜੋ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ | ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ

ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜ ਲਿਆ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਉੱਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਛਿੜਕਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ 'ਤੇ ਛਿੜਕਿਆ ਪੈਟਰੋਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਫੈਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਅੱਗ ਬਾਲੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸੋਟੀ ਸੁੱਟੀ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਚਿਸ ਦੀ ਸੋਟੀ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਾਚਿਸ ਦੀ ਸੋਟੀ ਬਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਡਰ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਇਆ ਪੀੜਤ ਆਪਣੀ ਕਮਾਨ ਵਿਚ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ। ਇਕ ਔਰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਇਕ ਪੁਰਸ਼ ਚੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਤਕ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜੀ ਰੱਖਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੱਗ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(16) ਜਿਸ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲ ਛਿੜਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈਟਰੋਲ ਛਿੜਕਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਰੋਸ਼ਨ ਸਕਦਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਹੋਣੀ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਲੀ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

(17) ਦਾਖਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਜਿਹਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(18) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਜੀਜਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਜਿਹੇ ਅਹਿਮ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(19) ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪੈਟਰੋਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਕਾਇਆ

ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਗਏ ਸਨ।

(20) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ ਮਾਚਿਸ ਦਾ ਡੱਬਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮਾਚਿਸ ਦੀ ਡੱਬੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਆਈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(21) ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.1 ਪੁਸ਼ਟਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

(22) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਤਮਦਾਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸ਼ਾ ਵਾਜ਼ਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(23) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਏ ਜੈਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਮਹੇਸ਼ ਗਰੋਵਰ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ,

ਦਯਾ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਫਤਿਹ ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਜੇ.

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ।- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ।- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

2000 ਦਾ CWP ਨੰ. 42771

23 ਜਨਵਰੀ 2014

A. ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਧਾਰਾ.16(4),309 ਅਤੇ 234 - ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ (ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) ਨਿਯਮ, 1951 - ਭਾਗ-ਡੀ, ਆਰ.ਐੱਲ.7 - ਭਰਤੀ - ਚੋਣ - ਨਿਯੁਕਤੀ - ਪੀਸੀਐਸ (ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਾਖਾ) - ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 15.10.1998 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਪੱਖ 'ਤੇ ਕੱਟੇ ਗਏ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ - 8.11.1998 ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਚਾਰ - ਕੀ